

~ 1 ~

חברי ארגון נכבדים דף מידע 276 16.12.22

- חג חנוכה שמח לחברי ארגון יוצאי בילגוראי:
- ברכות ארגון יוצאי בילגוראיי לענת צ'צ'יק על קבלת הפרופסורה.
- הסתו בבילגוראיי בעיצומו ומבשר כבר על החורף בשלג כבד שמכסה את העיר.
- ביקור קצר של משלחת בילגוראיי בראשות ראש העיר רוסלן בעפולה העיר התאומה.
- יום עיון בנושא צריכה מושכלת של מדיה שיתקיים במוזיאון "אנו" [בית התפוצות].
- כללי - הודעות מעמותת מדריכי פולין ומנחילי זיכרון השואה

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
פקס: 03-5718129

~ 2 ~

חג חנוכה שמח לחברי ארגון יוצאי בילגוראיי:

חג חנוכה שמח לכל חברי ארגון יוצאי בילגוראיי, לכל מכרנו, לחברינו ולבני משפחותיהם.

[צילם וכתב ישראל בר-און]

כולנו מכירים את הסיפור. המכבים ניצחו במלחמה נגד היוונים, שיחררו את בית המקדש, והתרחש שם נס פח השמן. חג הסופגניות לפנינו, ראוי שנבין שהכוונה במלים "נְאֻה לְשֶׁבַח" היא לא למאפיית הסופגניות, ואמנם שבלעדי הסופגניות החנוכה איננו חג. וכמות השמן שנתגלמה בסופגניות אינה הפשט של כד השמן. הרי זהירות רבה נדרשת שלא להגזים באכילת הסופגניות, חג הנחגג במשך שמונה ימים, וחגיגה על סופגנייה אחת מצריכה שמונה ימי תענית דיאטה.

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
פקס: 03-5718129

ארגון יוצאי בילגוראיי בישראל
Bilgoraj Jewish survivors Organization - Israel
www.bil-is.com

~ 3 ~

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
פקס: 03-5718129

~ 4 ~

ברכות ארגון יוצאי בילגוראיי לענת צ'צ'יק על קבלת הפרופסורה.

ענת צ'צ'יק שייכת למשפחה של מדענים בתו של יוצא בילגוראיי **ד"ר אלכסנדר מנס** ואחותו של ד"ר ערן מנס. בידיש קיימת אמרה: "אז עס קומט פון א קאץ, מאכט עס מיאו" ... ובתרגום לעברית "אם זה יוצא חלציו של חתול זה יעשה מיאו... ושמשמעות האמרה היא שעם הורים שכאלה מה הפלא שיוצאים ילדים שכאלה..."

הנה פוסט שפרסמה ענת בפייסבוק כאשר קיבלה את התואר פרופסור:

Anat Tchetchik

פתאום קם אדם בבוקר ומגלה שהוא פרופסור... זו היתה דרך ארוכה ומעניינת, אבל גם מאתגרת. השנתיים וחצי האחרונות סיפקו אתגרים גדולים שהצריכו טונות של נחישות והתמדה, וגם והרבה תמיכה מהמון אנשים טובים. קצרה היריעה מלציין את כולם, אז אסתפק בתודה מיוחדת לאמא שלי אילנה שלימדה אותי לא לוותר, לאבא שלי ד"ר אלכסנדר מנס

שהתווה לי ולאחי את הדרך, לאחי המהמם ד"ר ערן מנס שהיה ונמצא לצידי, לבנים המדהימים שלי Amir Tchetchik Ori Tchetchik Atalya Roichman. תודה מיוחדת ל- Guy Mor שסבל בחירוף נפש את הקיטורים והעבודה לתוך הלילה, למנטורית האחת והיחידה Aliza Fleischer לראשת המחלקה הכי מקצועית ומפרגנת בעולם Orit Rotem Mindali ולחברות המופלאות שסבלו בעיקר את העדרי Hagit @E Es Esty Gur לא הייתי עושה את זה בלי האהבה והאמונה שלכם בי שלפעמים קצת אבדה לי. תודה לדיקן של הפקולטה למדעי החברה פרופ' גיל אפשטיין, ולכל מי שעמל מאחרי ולפני הקלעים..

עובדת ב Bar-Ilan University מ 1 באוקטובר 2017 Department of Geography and Environment

קודם: Weizmann Institute of Science

למדה Environmental economics ב-Hebrew University of Jerusalem

עובדת אצל Bar-Ilan University

1 באוקטובר 2017 עד עכשיו

עבדה ב Weizmann Institute of Science

בי"ס תיכון למדה בגימנסיה הריאלית

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
פקס: 03-5718129

~ 5 ~

הסתו בבילגוראיי בעיצומו ומבשר כבר על החורף בשלג כבד שמכסה את העיר.

פיוטר פלור וורתור בארה שלחו תמונות של בילגוראיי מהשבוע כשהי מכוסה בשלג כבד. ארתור אפילו דאג לספר לי שהשלג כל כך כבד שהוא מתקשה לצאת מתוך החניה הביתית שלו אל הרחוב. להלן התמונות ששלח לי של בילגוראיי המושלגת.

יצחק בשביס זינגר [הפסל] בודד בלילה ומצטנף מהקור והשלג.

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
פקס: 03-5718129

ארגון יוצאי בילגוראיי בישראל
Bilgoraj Jewish survivors Organization - Israel
www.bil-is.com

~ 6 ~

תקריב של יצחק בשביס זינגר [הפסל] בודד בלילה ומצטנף מהקור והשלג.

קיר הזיכרון ובית העלמין היהודי בשלג.

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
פקס: 03-5718129

ארגון יוצאי בילגוראיי בישראל
Bilgoraj Jewish survivors Organization - Israel

www.bil-is.com

~7~

בית עיריית בילגוראיי בשלג

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
פקס: 03-5718129

ארגון יוצאי בילגוראיי בישראל
Bilgoraj Jewish survivors Organization - Israel
www.bil-is.com

~ 8 ~

מרכז התרבות של בילגוראיי.
ועוד תמונות "מהעיר הלבנה"

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
פקס: 03-5718129

ארגון יוצאי בילגוראיי בישראל
Bilgoraj Jewish survivors Organization - Israel
www.bil-is.com

~ 9 ~

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
פקס: 03-5718129

ארגון יוצאי בילגוראיי בישראל
Bilgoraj Jewish survivors Organization - Israel
www.bil-is.com

~ 10 ~

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
פקס: 03-5718129

ארגון יוצאי בילגוראיי בישראל
Bilgoraj Jewish survivors Organization - Israel
www.bil-is.com

~ 11 ~

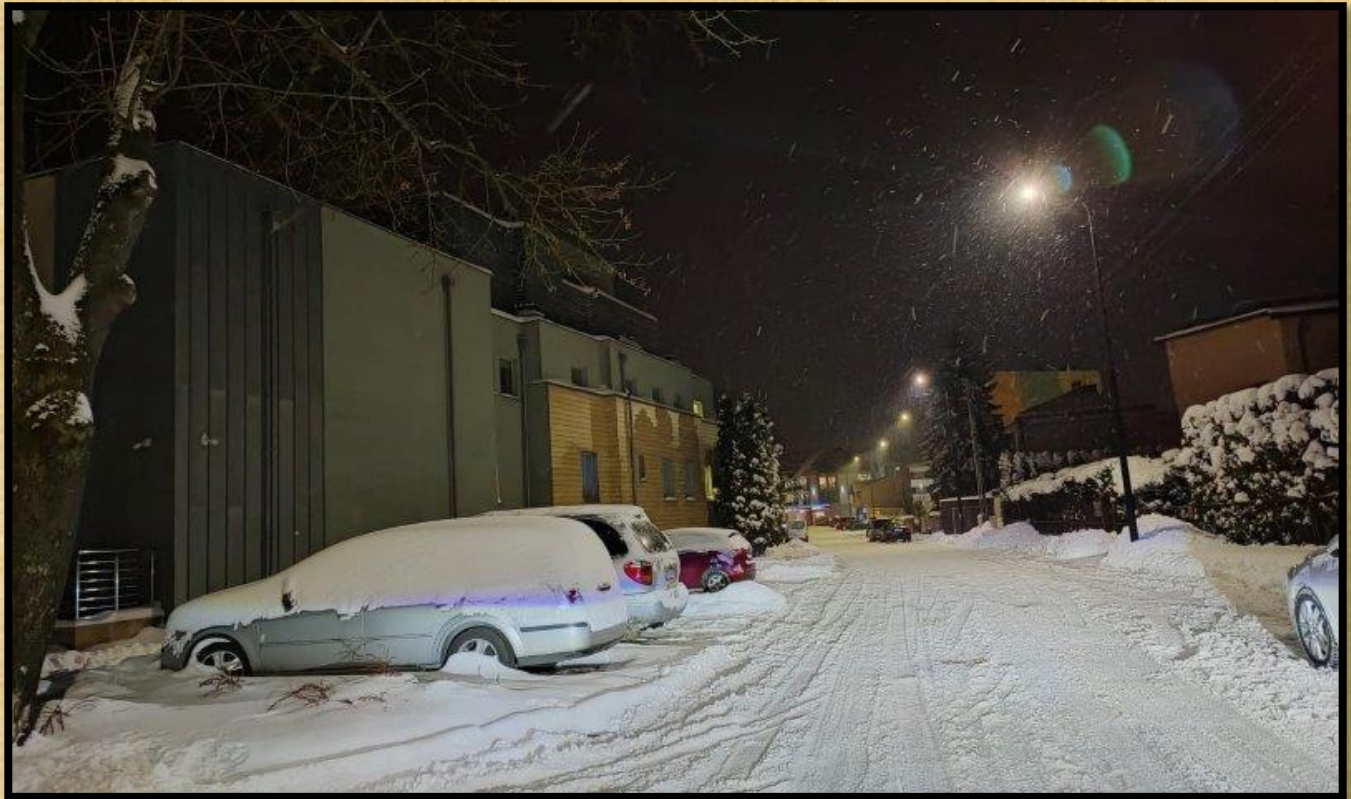

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
פקס: 03-5718129

~ 12 ~

בראותי את התמונות לא יכולתי שלא להתייחס לתאורי הסתו והחורף הפולני בבילגוראיי כפי שאבי תיאר בספרו "והשמים שתקו" התרגום מידיש נעשה על ידי, הספר שראה אור אזל מן השוק ואני ערכתי אותו מחדש כשכוונתי להדפיס מהדורה נוספת.

אני מביא לכם את תיאור הסתו והחורף שלקוחים מספר זה. ולא לפני שאצרף תמונות חורף של בילגוראיי לפני השואה.

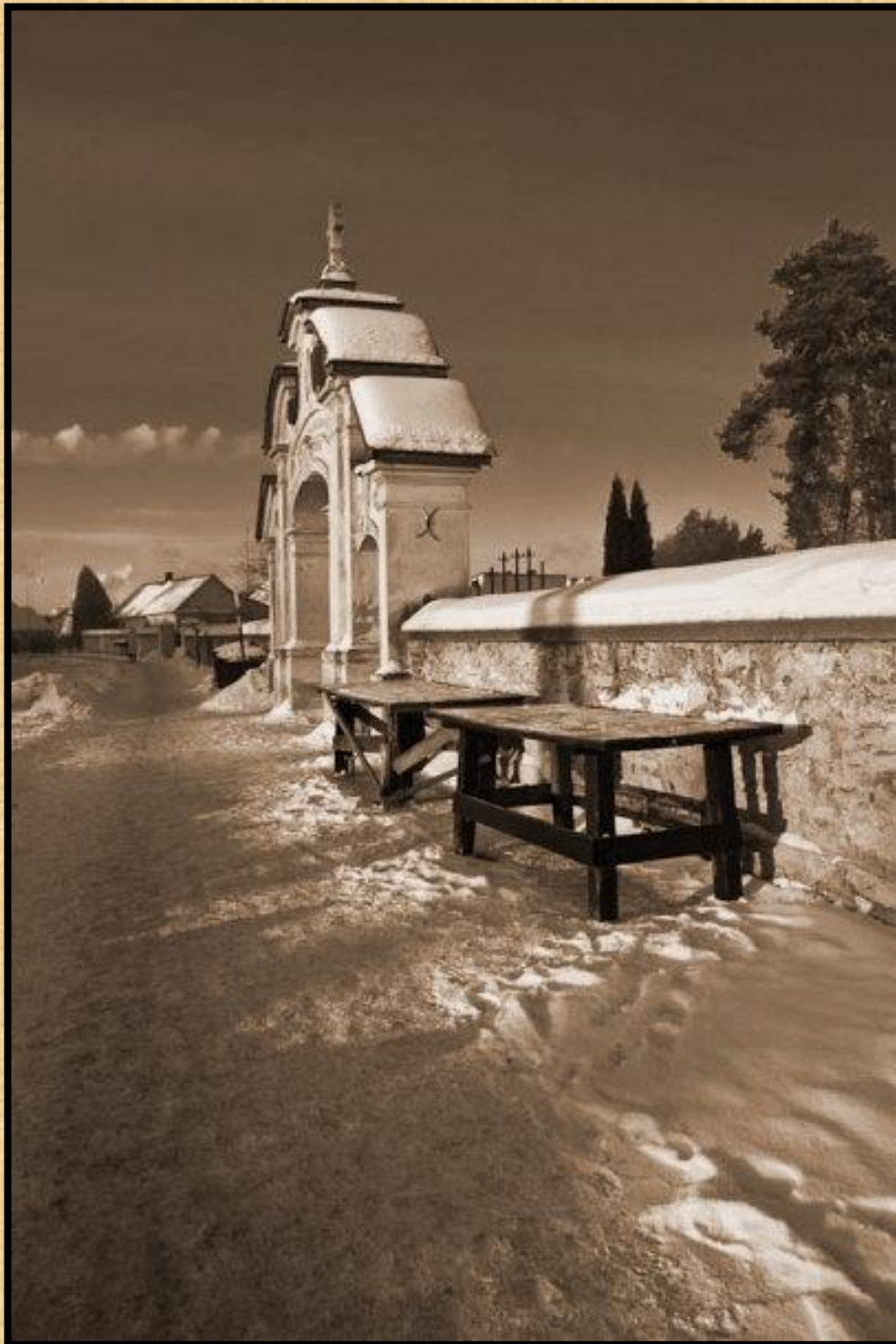
ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
פקס: 03-5718129

ארגון יוצאי בילגוראיי בישראל
Bilgoraj Jewish survivors Organization - Israel
www.bil-is.com

~ 13 ~

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
פקס: 03-5718129

~ 14 ~

"הסתו הפולני סגרירי הוא. תחילתו בימים אפולויים גשומים וקצרים. מזדמנים להם, אי־פה אי־שם, ימים של התבהרויות, שבהם מופיעה השמש במלוא עצמת סינוריה, גם בעיצומו של הסתו, אך כללו של עניין, אין הטבע מסתפק בזרזיפי גשם בלבד. עם רדת ליל מזדחל לו מאיפה שהו כפור־נשכני המקפיא את משקעי היום שלא היה הסיפק בידם לחלחל באדמה. הדרכים הופכות לרגבי בוץ מזהמים וקרושים, פחים ומכשלות מן הטבע לרגלי אנוש. או אז באה עונת ההחלקות והמעידות. הבקרים, אף הם שעות של צינה דוקרנית. על אריחי העץ, המכסים את גגות הבתים, קופא האזוב, וירוקת צבעו מאפירה כאפר. גבשושיותיו התפוחות עוטות זוהר מת, מבריק ומלוטש של קרח שנתקשח בדליחותו. משיפולי מורדות הגגות משתרבות מטה צמות קרח באורכים שונים, הם המים, שזרמו מן הגגות, וְבְעוֹדֵם בְּאִיבָם נתקרו כּוּמו כִּישְׁפֵם רב־מג רע־לב, והפיל עליהם תרדמת־מוות, ואם לא די היה לו בכך שהקפיאם, הרי שאף הציג את ערוותם, בגרוטסקיות, במלוא מערומיה, למשל ולשנינה, לעיני כול, בשיפולי גגות בתים. רק פיית השמש הטובה והיפה, יש בידה להעביר את רוע הקללה הרובצת על אותן בנות מים קפואות, וכשמזדמנת היא בשוגג אל ארמון הסתו ומבחינה בקרבנותיו, נכמרים רחמיה, ואף שאצה לה הדרך חונה היא במקום, משגרת את שרביט קרניה החמות אל בנות הערובה וכקסם

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
פקס: 03-5718129

~ 15 ~

פורמת היא את מקלעות הצמות מסיבכך. הללו מפשירות, נעשות חלקלקות ומתחדשת בהן הזרימה. ככל שגובר הזרם, כן נעשות הצמות קצרות. ברם, מעשה-שטן, משרק שֶלְחוּ אל החופש, אין אותן טיפות מים משכילות לנצלו. הן מטפטפות כלפי מטה ובמו ידן כורות לעצמן גומה בקרקע, ההופכת עד מהרה לבור באדמה, שאינו גדול בהרבה מממדי גופן. בבור זה עתידות הן להיעלם לנצח נצחים, אף ידיה של הפיה הטובה קצרו מלהושיע, ובדאבה צופה היא בגבורתו של הגורל.

בימי סגריר, כשהשמש מסתתרת הייתה ומסרבת להופיע, מוצאים היו הדרדקים בבילגוריי עיסוק משעשע: צמות המים הקפואות הפכו למטרות אליהם כיוונו הקטנים וניפצו אותם לרסיסים.

משהתמתן הסתו קמעה, נמצאו כל עניי העיירה עסוקים באיטום השנתי של חלונות הבית. בימים בהם לא רב הכפור, יצאו אביוני-העיר על נשיהם וטפם מן הבתים והתקינו סביב החלונות מסגרות של צמר-פשתן. היו בודקים וחוזרים ובודקים ומקפידים, שלא יוותר ולו סדק ששיעורו קצה של סיכה, דרכו עלול היה האוויר הקר לחדור לבית. או אז, נטלו חימר צהוב ושמנוני וערבבו אותו במים עד שהפכו לעיסה דביקה ובה משחו את צמר הפשתן. אזי בטוחים היו אותם עניי העיירה, שהצליחו לשים מחסום לכפור של השנה... מנגד, אחרות בתכלית היו ההכנות לחורף בבתי-עשירים. בבתים האלה נהגו להוריד בזמן הנכון את החלונות הכפולים מעליית הגג, להסיר מהם את האבק שנצבר עליהם משך השנה ולטפל בהם כפי שנהגו בכלי הפסח. לאחר שתלו אותם על הצירים הקבועים עבורם, ריפדו את המשקופים בצמר-גפן צחור ועליו הניחו גחלים יבשות שיעודם לספוג את הלחות, משסגרו את החלון הנוסף, בטוחים היו, שאמנם חורף חם יהיה להם.

תהפוכות מזג האוויר באו בזמנם. ברם, את רוב תושבי העיירה הם לכדו בלתי מוכנים להקבילם ולעמוד בהם. בהשוואה לרוב, שהיה נעדר אמצעים, בלט המיעוט העשיר כמו זוהר עליהם נוגה של גן עדן קסום. אם הסתכלת ברחוב הגשר, לא יכול שלא להבחין, שמורד הרחוב המרוצף אבנים מזהמות כמו סחף אֶתוּ במורד, אלי אבדון, את כל ממלכת האביונות השוכנת משני עבריו. השערים והפֶּשְׁפְּשִׁים, הגגות והארובות, הבתים ותעלות הניקוז... הכל נראה כמו מידרדר במורד, כמו נגזרה על אותו "רקב-עוני" באחרית הדרך פְּלִיה, התפוררות והיכחדות מן העולם, אך כל זה היה פרי דמיון. המצוקה המשיכה לשלוט ברמה. המביט במורד הרחוב ראה כמו מיציע תיאטרון את המציאות של החיים בו. קשה היה להבין כיצד אנשים מסוגלים להתקיים בתנאים מחפירים כל-כך של השפלה ועוני מתמידים.

היו בשנה גם עונות בהם מלאו הבתים במיני מזיקים וטפילים... זבובי ענק שחורים בגוון מתכת, מיני תיקנים חומים, פישפשים מעופשים וכרסתניים, כינים ופרעושים בעלי שיניים מיקרוסקופיות משוננות ומזהמות. מרביתם הגיעו בדרך כלל בתקופה של האביב והתארחו עד צאת הקיץ, וחלקם מצאו להם מלון-אורחים על גוף האדם משך כל השנה.

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
פקס: 03-5718129

~ 16 ~

בימי הסתו הראשונים חזרו העכברים והעכברושים מנדודיהם בשדות ובאסמים אל הבתים, כדי להשתכן מחדש במחילותיהם. אותם נושאי בקטריות ומחלות גרו עם האנשים במחיצה אחת, יתר-על-כן, דיירי הבית התרגלו אליהם כמו היו חלק מן הבית..."

"צלילי פעמונים קטנים מצלצלים קראו לי לצאת אל החוץ החורפי הקר. עולם נמוך ולבן נתגלה לעיני, טבע קסום, מופלא, וגם זורע בהלה בטוהר סנווריו. היה לי זה החורף הראשון בבילגוריי. בצעדים איטיים, לא בטוחים, צעדתי בשלג הצחור, לעבר הגשרון שמעל תעלת הניקוז. השלג המשיך לרדת, רגלי השוקעות ברכות הלבנה, הותירו אחריהן עקבות כבושים ועמוקים. עמדתי אחוזת פליאה למראה החד-גוניות הלבנה שנחה סביבי. הייתי כל-כך שקועה בהשתאות מהשינוי שחל במזג האוויר, עד שלא חשתי כלל שהקור חבק אותי וחדר לכל איבר מאיברי גופי. רק אתמול נראתה העיירה שונה בתכלית. והנה עכשיו נראו בתי העץ שלה נמוכים עוד יותר מן הרגיל. על גגותיהם חנו עורבים שחורים כקטיפה, מחרישים היו את הסביבה בצרידות צווחותיהם, ומתריסים כלפי בורא עולם על העוולה שגרם להם באמצעות ערמות השלג, שכיסו כל פירור מזון, שהושלח אל החוץ מהדלתות הפעורות של הבתים, ושהיו עתה לעורבא פרח. קריאות העורבים התערבבו ביללות החתולים הרעבים שאתרע מזלם שגם אותם פקד גורל דומה.

אל בתי העץ בפתחי הבתים היו צמודים מבואות, מעין חדרי גישה ופרוזדורים קטנים. הם שימשו מחד להגנה מפני משבי הרוח, ומאידך אחסנו בהם גם עצים להסקה, חביות למי שתיה, כלים שלא נמצא להם בבית מקום אחר לאחסנם, וחשיבות יתר נודעה לאותם מבואות שמאחורי הפתח היחיד של הבית בכך שהגנו על פנים הבית מפני חדירת גשמים וחמת זעמן של סופות השלגים. באותו בוקר נראה היה שגם אותם מבואות לא הועילו מיוחד. לילה אחד בלבד, בעוד כולם ישנים היו בשלווה בבתיהם, הופיעה הסופה, וכמעשה גנבים בליל, שינתה את פני העיירה. כיסתה אותה במעטה שלג גבוה כל-כך, עד שהאנשים היו צריכים לְכָרוֹת מעברים אל מבואות הבתים כדי לצאת ולהיכנס בהם. בדימויני נראתה אז בילגוריי כאי בודד בלב אוקיינוס של נחשולי גלים לבני קצף..."

"ימי החורף היו קשים מנשוא. השמיים נכנסו אז ל"שינה חטופה, שנמשכה חודשים ארוכים. כדי שלא יפריעו את מנוחתם, מתחו תחתיהם וילון אפור של עננים סמיכים, שהסתירו מפני עם ועולם את עינה המלהטת של החמה הרחוקה. השמיים ישנו שינה ערבה, אך לא נעדרת חלומות. הם חלמו על ימי הקיץ הזוהרים באור מנחם, ומתוך שעייפים היו והזדהו עם חלומם, בכו בדמעות של פתיתים לבנים וקפואים. כך בכו ללא הרף השמיים בחלומם הארוך, משך חודשים ארוכים, והעולם התכסה לו בינתיים בשטיח לבן, קפוא, חד-גוני ואין סופי. ערים, יערות ושדות. הרים, נהרות ובקעות. כל פינה, שהאל ברא משך ששת ימי הבריאה, עטתה שיבה באותם ימי חורף קרים וקפאה, משל התעטפה היא בסדין לבן וגדול. אך לחורף לא היה די בכך. הוא התגנב לו גם לתוך בתי העץ הנמוכים בעיירה. ושם השתכן בכפור עוקצני בכל חרך, בכל מחילה מגירת-אבקה של תולעי העץ שבכותלי הבתים, ואף לחלונות הגיע, שם צייר הוא פרחי שלג על הזגוגיות... כללו של דבר, תפס לו החורף, עמדה של תקיף רגזן וממורמר. ילדים לא היו יכולים לצאת מבתיהם מחמת הקור, הם ניצבו מול החלונות המושלגים ונשפו בהבל פיותיהם על הזגוגיות. נשימותיהם החמות המסו מעט את הכפור לשכבה דקה חדירה מעט יותר לראייה, אם כי לא המושלמת ביותר. הקטנים לא התיאשו ושילחו בה את צפורני אצבעותיהם הזעירות. שורטים ומקלפים היו, ומשרק חצבו מעבר עין אל החוץ מיהרו להביט דרכו. ברם, הכפור היה מגיב במהירות ומגליד את הפצע בשיכבת כפור חדשה, דקה כעור, שהלכה והתעבתה, הלכה וגדלה והשתלבה בפרחי הקרח שהיו דבוקים עוד מקודם על השמשה. וכך נמשך לו המאבק בין עוצם כוחו של הטבע לבין הילדים הרכים. ויום חורף חלף ועוד יום עבר ובמשחקם זה הפיגו הילדים את שממונם..."

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
פקס: 03-5718129

~ 17 ~

ביקור קצר של משלחת בילגוראיי בראשות ראש העיר רוסלן בעפולה העיר התאומה.

ב 28.11.22 הגיעה ארצה משלחת מבילגוראיי שכללה את ראש העיר – יאנוש רוסלן ואשתו מרילה, ארתור בארה, שתי נערות ספורטאיות ואת המאמן שלהם. מטרת הביקור הייתה להשתתף במירוץ ל 10000 מטר שנערך ביוזמת עיריית עפולה. המשלחת הייתה אורחת עיריית עפולה בראשות אבי אלקבץ, והם התקבלו בכבוד ובייחס חם כפי שעיריית עפולה יודעת להרעיף על אורחיה.

במירוץ זכו הנערות הפולניות במקומות הראשון והשני ויאנוש רוסלן במקום השלישי. במירוצים קצרים יותר השתתפו גם ארתור בארה ומאמן הנערות ולכולם הוענקו מדליות.

בהזדמנות זאת אני מבקש להודות מקרב לב לחברנו משה וקסברג, האיש שמעמיד ברצון את עצמו לעזרה בכל משימה שנחוץ, והפעם הגיע ברכבו ואני ברכבי לשדה התעופה כדי לקבל פניהם של ששת חברי המשלחת ולהסיעם למלון בתל אביב.

כמחווה לנישואי בתי יאלי ובעלה יוסי, ומשום שלא יכלו להגיע לחתונה עצמה הגיעו יאנוש, אשתו מארילה וארתור לביתי כדי לברך את הזוג. המשלחת שהתה בארץ ימים ספורים ובשבת התארחו בבית חברתנו, יקירת העיר עפולה, דליה בר.

הספורטאיות, המאמן שלהן ומי 'שעושה שרירים' הוא ראש העיר יאנוש רוסלן

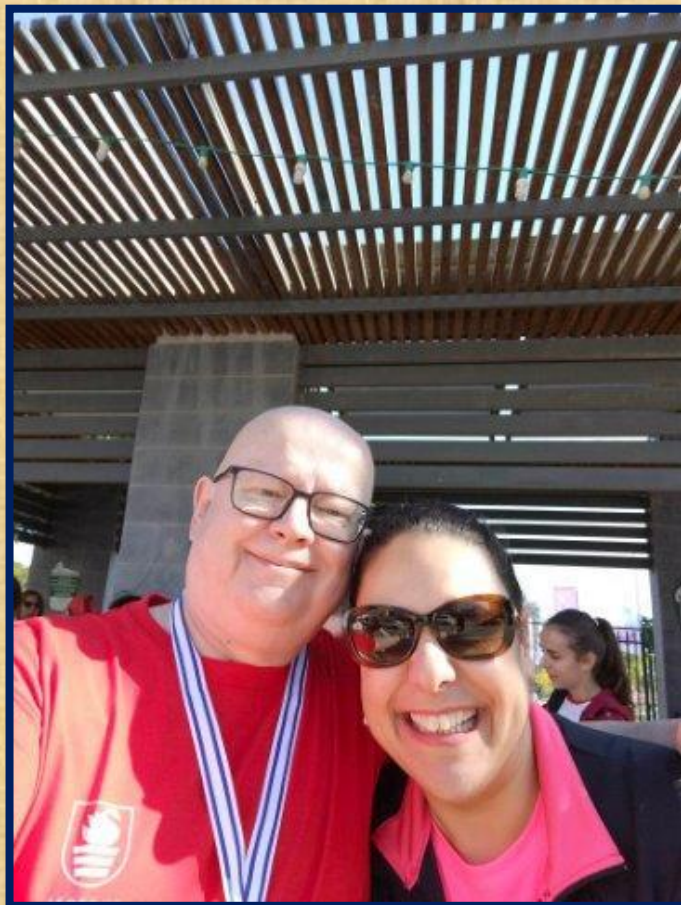
ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
פקס: 03-5718129

ארגון יוצאי בילגוראיי בישראל
Bilgoraj Jewish survivors Organization - Israel
www.bil-is.com

~ 18 ~

ארתור בארה עם תמר, מהצוות המארגן של הביקור של עיריית עפולה.

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
פקס: 03-5718129

ארגון יוצאי בילגוראיי בישראל
Bilgoraj Jewish survivors Organization - Israel
www.bil-is.com

~ 19 ~

ביקור בביתי.

מתארחים בבית משפחת בר בעפולה. מימין דליה ומארילה רוסלן.

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
פקס: 03-5718129

~ 20 ~

יום עיון בנושא צריכה מושכלת של מדיה שיתקיים במוזיאון "אנו" (בית התפוצות).

תשאלו לבטח מה ליום עיון זה [מעניין ככל שיהיה] לבין ארגון יוצאי בילגוראיי בישראל? ובכן, בין המארגנים נמצאת חברתנו דליה בר [לבית ארבספלד], והיא תהיה גם בין המברכים בפתיחת הכינוס. דליה, לבד ממעורבותה בארגון ותרומתה האדירה לברית ערים תאומות עם עפולה [עיר מגוריה], היא גם יקירת העיר, אישה רבת פעלים ומרץ בלתי נדלה, וחברה בהנהלת ההתאגדות לחנוך מבוגרים [עידוד למידה לאורך כל החיים] ויו"ר ביטאון דור לדור. הפניה הזאת לחברנו באה מיזמתה. הכינוס יתקיים במוזיאון "אנו" [לשעבר בית התפוצות] ברחוב קלאוזנר 15 ת"א באוניברסיטת תל אביב ביום ד' 21.12.2022 בין 09:00-14:00.

תכנית יום העיון

9:00 התכנסות, קפה ומאפה
 9:45 כניסה לאולם
 10:00 ברכות
 מר יאיר כתר, מנכ"ל דור לדור עפולה
 מר דניאל בן מנחם שחקים עפולה
 מר יחזקאל רושנברג י"ר האגודה הישראלית לתקשורת קהילתית
 ד"ר דב - הנחלת ההתאגדות לחינוך מבוגרים (ע"א) / עידוד למידה לאורך החיים (לכול) ושבת ראש ביטאון דור לדור

הרצאות

ד"ר טרה רובינשטיין - כתיבה טורית מדיה, נובכי למידה לאורך החיים
 ד"ר יעקב אזמלום - קהילה על פי המקורות
 ד"ר שי בן יוסף - מה קהילתי בתקשורת קהילתית?
 מקבץ ראיונות מצולמים - תקשורת קהילתית הלכה למעשה

12:15-11:45 הפסקה - כיבוד קל

12:15 הרצאות

פרופ' חילל נסק - יצירה כדרך לרכישת אדיקות
 פרופ' חוה תדור - פיתוח ביקורתיות בצריכת תקשורת ובהעברת מסרים
 מקבץ ראיונות מצולמים - תקשורת קהילתית הלכה למעשה

13:10 הרצאות

מר שמחה שטיין - עיתונות קהילתית אינטרנטית
 עו"ד שחל בן ארי - פודקאסטר קהילתי - אריינות מדיה בקהילה, מה זה ולמה זה טוב?
 13:50 סיכום יום העיון - מר יאיר כתר
 14:00 סיום יום העיון

הנחיית יום העיון, מר דן ארביב, מנכ"ל התאגדות ע"א (לשעבר ההתאגדות לחינוך מבוגרים בישראל)

לתשלום והרשמה:

מתכבדים להזמיןכם
 ליום עיון על הנושא

**צריכה מושכלת
 של מדיה
 בחברה
 הישראלית**

יום העיון יתקיים במוזיאון 'אנו'
 (בית התפוצות לשעבר)
 רח' קלאוזנר 15 תל אביב-יפו
 ביום רביעי ג' חנוכה תשפ"ג,
 21.12.2022
 בין השעות 9:00 - 14:00

יום העיון מאורגן במשותף על ידי ההתאגדות לחינוך מבוגרים בישראל (התאגדות ע"א), עמותת דור לדור עפולה, שחקים עפולה ושותפים נוספים. יום העיון נערך בסיסן השקת גיליון 20 של "ביטאון דור לדור" וגיליון 2 של "זרקור" הלמידה שלנו.

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
 ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
 פקס: 03-5718129

ארגון יוצאי בילגוראיי בישראל
Bilgoraj Jewish survivors Organization - Israel
www.bil-is.com

~ 21 ~

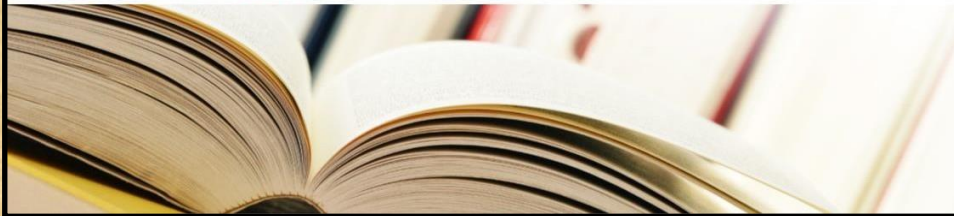
כללי – הודעות מעמותת מדריכי פולין ומנחילי זיכרון השואה. polin.guides@gmail.com

באדיבות גיל פארן.

דורות ההמשך - נושאי מורשת השואה והגבורה
Next Generation of Holocaust & Heroism Legacy - Israel

ללמוד כדי לדעת
ולהעביר לדורות הבאים

שמחים להזמינכם לשנת הלימודים ה-"א"
של הבמה ללימודי השואה והמורשת היהודית - מרכז

הפעם אנו מפנים את הזרקור
לעברנו, בני הדור השני

בגני הבמות - ת"א מרכז - בעשר השנים האחרונות, חברינו מכל רחבי הארץ, בני הדור השני והשלישי וכל מי שהנושא מעניין אותו וקרוב לליבו

להיות "ילדים" של שורדי השואה

הסנויות, הדילמות וההישגים של הדור השני

מוזמנים להשתתף
9 מפגשים [כולל סיור]

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
פקס: 03-5718129

~ 22 ~

שיתקיימו מידי שבועיים, בימי חמישי
בין השעות 17:30 עד 19:00
19:00, עד 17:30 השעות בין
בסמינר הקיבוצים, המכללה לחינוך, לטכנולוגיה ואומנויות,
דרך נמיר 149, תל אביב
ויועברו במקביל בשידור חי בזום

הבמה תיפתח ביום חמישי 05.01.2023, בשעה 17:30 עם הרצאתה של יועצת הסדרה: פרופ' חנה יבלונקה (מחברת הספר "ילדים בסדר גמור") תלמידי הבמה יוכלו להשתתף במפגשים באופן קבוע, או לסירוגין, הן באולם והן בזום, על פי בחירתם.

שמחים להזמינכם לשנת הלימודים ה-י"א של הבמה ללימודי השואה והמורשת היהודית - מרכז להיות "ילדים" של שורדי השואה הסוגיות, הדילמות וההישגים של הדור השני לתשומת ליבכם, משתתפי כנס הסתיו לפתיחת שנת הפעילות של העמותה מרחבי הארץ, ששילמו דמי השתתפות לכנס, יוכלו לקבל בהרשמתם לבמה, זיכוי בגובה דמי הרשמתם לכנס הסתיו. בוגרי הבמות - ת"א מרכז - בעשר השנים האחרונות, חברינו מכל רחבי הארץ, בני הדור השני והשלישי וכל מי שהנושא מעניין אותו וקרוב לליבו מוזמנים להשתתף. הערות - ועדת ההיגוי של הבמה שומרת לעצמה את הזכות לערוך שינויים בתוכנית - פתיחת הבמה מותנית במינימום המשתתפים הדרוש.

חניה בתשלום של 22 ₪ בחניית סמינר הקיבוצים מובטחת. כמו כן, מגיעים לאזור אוטובוסים רבים מאזורים רבים.

עלות ההשתתפות בסדרה באולם או בזום: לחברי העמותה - 340₪ לכל מי שאינו חבר עמותה - 395₪ חבר בעמותה הוא מי ששילם דמי חבר לשנת 2023. דמי החבר השנתיים הם 150 ₪ ליחיד ו-200 ₪ לבני זוג לא ניתן להירשם להרצאות בודדות נשמח לראות אתכם עימנו באולם או ב-צוות הבמה ללימודי השואה - מרכז בוני בן-אליעזר, ביולי לניאדו, דבורה עצמון, חיים פישגרונד, רחל רוזנשטיין

להרשמה ולתשלום [לחצו כאן](#)

לפרטים נוספים ולסיוע בהרשמה - רפי שפיר amuta@dorot-hemshech.org.il / 054-4407111

תכנית הבמה – מרכז

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
פקס: 03-5718129

~ 23 ~

מפגש	תאריך	נושא / הרצאה	מרצים
1	5.1.23	דור הבייבי בומרס על הילדים שנולדו לשורדי השואה בעשור הראשון לאחר השואה	פחפ' חנה יבלונקה
2	19.1.23	דור שני מספר דור ראשון על ייצוג השואה בקולנוע הישראלי	רנת ריבק
3	2.2.23	הדור השני מגיע לגיל השלישי כיצד אנו חווים את הזיקנה	פחפ' עמית שררא
4	16.2.23	"שיר אחרי הגשם" על ביטוי השואה במוסיקה הפופולרית בקרב יוצרים בני הדור השני	דלית עופר
5	2.3.23	קרעי עבר ייצוגי הדור השני בספחת	ד"ר איריס מילנר
6	16.3.23	משמעות זכרון השואה בדורות ההמשך של החברה החרדית	הרב ישראל גולדווסר
7	30.3.23	הורות ויחסי משפחה בצל טראומת השואה	פחפ' מירי שרף
8	4.5.23	"בת הים הקטנה" סיור בן יום שלם בעקבות סיפור אישי על קליטת שורדי שואה במושבות החוף שמדחם לתל אביב	המדריך: אבי משה סגל
9	18.5.23	אירוע סיום שיח בני הדור השני	מנחה: טל בשן משתתפים: פחפ' חנה יבלונקה פחפ' שמואל רפאל

הכנס השנתי של עמותת מדריכי המשלחות לפולין

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
 ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
 פקס: 03-5718129

~ 24 ~

הכנס יתקיים ביום שלישי, 20 בדצמבר 2022, באוניברסיטת חיפה. מעל 120 משתתפים כבר נרשמו. הכנס פתוח למדריכי פולין וכל המתעניינים (ובהזמנות זאת תודה וברכה לכל המאות שקוראים את העדכון השבועי ואינם מדריכי פולין).

פרטים בצרופה.

יש להירשם [בקישור](#)

מי שכבר נרשם- אין צורך ברישום נוסף.

מבצע לציון 80 שנים לליל ציגנריה'

ב-22.12.1942 צעירים וצעירות יהודים, חברי מחתרת החלוץ הלוחם הרימו ראשונים את נס ההתנגדות לנאצים באירופה. חלומם היה קיבוץ ובית לעם היהודי בארץ ישראל.

גם השנה מדריכי 'המעורר' וחברי תנועת דרור ישראל יפקדו ביום שישי בבוקר ה-23.12.2022 את קברותיהם ברחבי הארץ (חיפה | לוחמי הגטאות | נחלת יצחק | בית יהושע | ניר צבי | פתח תקווה | נווה איתן) ונציין את בחירותיהם האמיצות במעמד צנוע - "למען שלוש שורות בהיסטוריה"

להרשמה ולהשתתפות אנא שלחו מייל ל: Elad-h@noal.co.il

הנערות היהודיות שהצילו יהודים בשואה יוצאות מהמחתרת (תודה ליובל אלפן)

במסגרת ההכנות לטקס חלוקת אות המציל היהודי בשואה ל-210 חברי המחתרת היהודית בהונגריה, חיפשו המארגנים קרובי משפחה שיגיעו לקבל את אות ההוקרה בשם יקיריהם שכבר אינם בחיים. להפתעתם, הם מצאו שתיים מחברות המחתרת שיקבלו את אות המציל בעצמן בטקס.

מוזמנים [לקרוא את הכתבה ב-YNET](#) ולהשתתף באירוע עצמו ביום שלישי הקרוב בקיבוץ מזרע.

[פרטים](#) על הכנס במזרע.

מיהם היהודים שמונצחים בדיוקנאות האלו מתקופת השואה?

הספרנים בבילגוראיה בבלוג חדש מאת מרים פרידמן מוריס. "אלו היו מראות עוצמתיים שחזיתי בהם - לתת צורה לכל הסבל הזה - ולהראות אותו לעולם - זה מה שתמיד התכוונתי לעשות". האומן דיוויד פרידמן צייר מאות דיוקנאות בפראג הכבושה על ידי הנאצים. מתוכם שרדו רק 94 פורטרטים של חברי הקהילה היהודית בעיר מהשנים 1940-1941. רבים מהאנשים שצייר פרידמן עדיין אינם מזהים, גם 80 שנים מאוחר יותר. האם תוכלו לסייע לנו לפתור את

התעלומה?

[לקריאה ולסיוע](#)

The Return to Life in the DP Camps, 1945-1956: A Visual Retrospective

יד ושם במבט חזותי על החזרה לחיים במחנות העקורים.

[לצפייה](#)

מרכז קורצ'אק לחינוך מחפש מדריכים

המרכז מזמין לקורס הכשרת מדריכים לחינוך ערכי ברוח מורשתם של יאנוש קורצ'אק וסטפה וילצ'ינסקה.

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
פקס: 03-5718129

~ 25 ~

פרטים בצרופה.

להיות "ילדים" של שורדי שואה

עמותת דורות ההמשך פותחים במה חדשה שתתקיים בתל אביב, החל ב-5 בינואר 2023
פרטים בצרופה

הקלטות, הסכמים ופעילויות

מבית יד ושם

The Power of One: The Story of Léo Cohn

<https://www.youtube.com/watch?v=3lx3Hp8Uirs>

The Story of Sara Leicht

[להאזנה](#)

מבית מוזיאון לוחמי הגטאות

פטריה ואטלנטיק-אסון, גירוש ועלבון

<https://www.youtube.com/watch?v=2nPBhl0HG1E>

מבית היחידה הרב-תחומית ללימודי פולין, אונ' חיפה

An Unchosen People: Jewish Political Reckoning in Interwar Poland - אירוע השקת הספר-

<https://www.youtube.com/watch?v=fbnmyb6kAH8>

מבית מוזיאון גליציה

Jewish Resistance in Krakow during the Holocaust – conference

<https://www.youtube.com/watch?v=uM1leNLhl68>

<https://www.youtube.com/watch?v=ps0HMFcyuBM>

מבית USC Shoah Foundation

Children of the Holocaust | International Day of Persons with Disabilities

<https://www.youtube.com/watch?v=xcw-1BfLdQQ&t=24s>

Holocaust Survivor and Distinguished Author Sigmund Tobias | Full Testimony

<https://www.youtube.com/watch?v=Ot76ipOW3bM&t=22s>

Heroic Chiune Sugihara Saves Thousands of Lives | Sigmund

<https://www.youtube.com/shorts/ZFGlhPm-yFs>

Responding to Holocaust Denial | Holocaust Survivor Nina Kaleska

<https://www.youtube.com/watch?v=6LJCjSdl5s8>

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
פקס: 03-5718129

~ 26 ~

Attack on Pearl Harbor | Japanese-American US Army Veteran Don Shimazu 1941
<https://www.youtube.com/watch?v=JXBM5BveWxM>

Reporting the Nazi Doctors Trial | War Crimes Trial Participant Vivien Spitz
<https://www.youtube.com/watch?v=EUXsFUz9dBE>

UN Human Rights Day | War Crimes Trial Participant Anthony Marreco
<https://www.youtube.com/watch?v=uD2nR8roYBk>

Museum of Jewish Heritage מביית

Stories Survive: Wendy Sandler

<https://www.youtube.com/watch?v=OG8nUZNyes0>

"Hitler's Girl" Book Talk

<https://www.youtube.com/watch?v=jaQi5DcLNUk>

Jewish Renewal in Poland מביית

Kielce Lecture+Concert: Ravel, Kaddish, for Violin and Piano

<https://www.youtube.com/watch?v=SGuWmyzpfYg>

<https://www.youtube.com/watch?v=0WOUx2A8LwA>

<https://www.youtube.com/watch?v=b6fLqBNNszk>

Taube Center for Jewish Life & Learning מביית

THROUGH THE VIEWFINDER: PERSPECTIVES FROM RISING FILMMAKERS.

<https://www.youtube.com/watch?v=8G1XIUyQUqI>

מביית פולין הכבושה

אנשלוס באוסטריה. איך כבש היטלר את וינה?

https://www.youtube.com/watch?v=L_Wc60NvU1c

Colors of War מביית

The German War Machine in World War II: Sturmgeschütz III

https://www.youtube.com/watch?v=4xH0_40PC5U&t=26s

גיל

בברכה

ישראל בר-און ורבקה ניב

ליצירת קשר

רבקה ניב רחוב דוד המלך 19 ת"א טלפון: 03-6967589 rivka783@zahav.net.il
ישראל בר-און רחוב יוסף צבי 21 רמת-גן טלפון: 03-5718244 baron-i@zahav.net.il
פקס: 03-5718129